

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังที่มีภูมิหลังต่างกัน ในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามและแบบวัดทัศนคติเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ต้องขังประเภทเด็ดขาดในเรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2532 สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย จำนวน 2,446 คน¹ ในแต่ละเรือนจำมีจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาดดังนี้

1. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา	มีผู้ต้องขังจำนวน	942 คน
2. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	มีผู้ต้องขังจำนวน	620 คน

¹กรมราชทัณฑ์, สถิติจำนวนผู้ต้องขังทั่วราชอาณาจักร (กรกฎาคม-มิถุนายน 2532), : 1 (พิมพ์อัครา).

3. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา มีผู้ต้องขังจำนวน	588 คน
4. ทัณฑสถานวิหฤมพระนครศรีอยุธยา มีผู้ต้องขังจำนวน	296 คน
รวม	2,446 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ต้องขังเด็ดขาดจากเรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2532 สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของโรเบิร์ต วี.เครจซีและเดย์เลส ดับเบิลยู.มอร์แกน (Robert V. Krejcie and Dayle W Morgan)² โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Level of Confidence) ที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังเด็ดขาด จำนวน 335 คน หลังจากนั้นได้ใช้เทคนิคสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 129 คน
2. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 85 คน
3. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 80 คน
4. ทัณฑสถานวิหฤมพระนครศรีอยุธยา	จำนวน 41 คน
ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	รวม 335 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาค้นคว้า

²Krejcie, Robert.V.and Dayle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities" Education and Psychological Measurement Vol. 30 (Autumn, 1970), 607-608.

จากเอกสาร วารสาร บทความ ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามและแบบวัดประเมินค่าแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

- 2.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิหลังของผู้ต้องขัง
- 2.2 เป็นแบบวัดทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวและภูมิหลังของผู้ต้องขังประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการศึกษาของบิดา มารดา อาชีพ ฐานะทางครอบครัว ภูมิลำเนา ความสัมพันธ์ของครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว การเลี้ยงดูในวัยเด็ก ความเคยหรือไม่เคยต้องโทษมาก่อน และจำนวนวิชาชีพที่ผู้ต้องขังเคยเข้ารับการฝึก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประเมินค่าเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง ที่ได้รับจากเรือนจำเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert)^๓ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังมากที่สุด
- 4 หมายถึง ตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังมาก
- 3 หมายถึง ตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังปานกลาง
- 2 หมายถึง ตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังน้อย
- 1 หมายถึง ตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังน้อยที่สุด

การปรับปรุงแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่านตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของคำถาม ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่านคือ

^๓อ้างอิงใน John W. Best, Research in Education (New Delhi : Prentice Hall of India, 1963), pp.164-165.

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ยงกิตติกุล ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นางจงกล จันทน์มาลา หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์
4. นายบุญเติบโต จันทน์มาลา ผู้บัญชาการเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
5. นายชนวัฒน์ จันทรปรารถิก ผู้อำนวยการทัณฑสถานบำบัดพิเศษ พระนครศรีอยุธยา
6. นายบุญสุทธิ ธนศิริ รักษาการผู้ปกครองทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แก๊ไข และให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงใหม่ตามที่คุณผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2532 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา⁴

$$r = \frac{k}{k-1} = \left[\frac{1 - \sum S_1^2}{S_t^2} \right]$$

r = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

k = จำนวนข้อความ

$\sum S_1^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

⁴Lee-Joseph Cronbach, Essentials of Psychological Testing

จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม จากการทดลองมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เป็นแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์ มีจำนวนคำถามดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 2 ทักษะการมีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังมีจำนวน 48 ข้อ

(โปรดดูแบบสอบถามจากภาคผนวก)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการ สืบหาจำนวนผู้ต้องขังเด็ดขาด และการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยส่งถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และกรมราชทัณฑ์ได้ส่งหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเรือนจำ ไปยังเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทักษสถานบำบัดพิเศษ พระนครศรีอยุธยา ทักษสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 แห่ง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา, ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ผู้อำนวยการทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา และรักษาการผู้ปกครองวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เพื่อแจกให้ผู้ต้องขัง และผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง ระหว่างวันที่ 11 สิงหาคม 2532 ถึงวันที่ 18 สิงหาคม 2532 สำหรับจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 335 ชุด และได้ รับคืน 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX สำหรับการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSSX) ที่ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิหลัง วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอใน รูปตารางประกอบการบรรยาย

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

4.2 ทักษะการคิดที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.2.1 กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็นระดับ ตามวิธีการของ
ลิเคอร์ท (ดังได้เสนอในเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย) หลังจากนั้นนำข้อมูลมาแปลความหมายของ
คะแนนคิดตามเกณฑ์ของ จอห์น ดับเบิลยู เบสต์ (John W. Best) ดังนี้^๕

4.50-5.00 หมายถึงตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึงตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังมาก

2.50-3.49 หมายถึงตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึงตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังน้อย

1.00-1.49 หมายถึงตรงกับทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติ

1 ข้อ	24 ข้อ	48 ข้อ	ความหมาย
4.50-5.00	100.00-120.00	200.00-240.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	94.00-107.76	188.00-215.52	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	60.00-83.76	120.00-167.76	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	36.00-59.76	72.00-119.52	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	24.00-35.76	48.00-71.52	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.2.2 นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในแต่ละ
เรือนจำ และรวมทุกเรือนจำมาหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร^๖

^๕ John W. Best, Research in Education (New Jersey : Englewood Clifts : Prentice-Hall, 1970), pp. 174-175.

^๖ ประคอง วรรณสุต, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 40.

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4.3 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง ตามตัวแปรอิสระได้แก่ อายุ ภูมิสำเนา การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ การศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดา มารดา ฐานะของบิดามารดา ภูมิสำเนาของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว การเลี้ยงดูในวัยเด็ก ความเคยหรือไม่เคยต้องโทษมาก่อน และจำนวนวิชาชีพที่ผู้ต้องขังเคยเข้ารับการฝึกโดยใช้ F-test (one way analysis of Variance) ในการวิเคราะห์ให้สูตรดังนี้⁷

$$F = \frac{MS_u}{MS_w}$$

⁷ ประคอง วรรณสุต, สกิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข) (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 181.

เมื่อ MS_{b} = เป็นค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองระหว่างกลุ่ม

(Between groups)

MS_{w} = เป็นค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

(Within groups)

4.4 ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวก็ดำเนินการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' test for all possible comparison) โดยใช้สูตร^๑

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_{\text{w}} (1/N_1 + 1/N_2) (k-1)}$$

เมื่อ $(k-1)$ = คือชั้นแห่งความเป็นอิสระระหว่างกลุ่ม

$(N-k)$ = คือชั้นแห่งความเป็นอิสระภายในกลุ่ม

M_1, M_2 = คือมัชฌิมเลขคณิตของ 2 กลุ่มที่ต้องการทดสอบความแตกต่าง

N_1, N_2 = คือจำนวนตัวอย่างประชากรของสองกลุ่มที่นำมาทดสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ ประคอง กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ หน้า 181.